

Näringsliv
Erik Noaksson
Tfn: 063-14 62 65
E-post: erik.noaksson@regionjh.se

2019-11-13

RUN/502/2019

Uppföljningsrapport Innovativa Jämtland Härjedalen 2025

Bakgrund till och framtagande av den regionala innovationsstrategin

Den regionala innovationsstrategin hjälper oss att prioritera och effektivisera våra begränsade utvecklingsresurser. Regionstyrelsen för Regionförbundet Jämtlands län beslutade 2013 att ta fram en ny regional innovationsstrategi. Regionförbundet ägde då det övergripande regionala ledarskapet för innovationsarbetet och dess verkställande. Bakgrunden var tvåfald. För det första behövde Jämtland Härjedalen bli betydligt bättre på att ta tillvara de möjligheter till samhälls- och näringslivsutveckling som en starkt föränderlig värld medför. Att bli bäst på att se möjligheter utifrån våra regionala förutsättningar är ett arbete som alltid kan och måste göras bättre för att vi ska behålla och utveckla vår konkurrens- och attraktionskraft. Den andra faktorn var att regionala innovationsstrategier är en central del i EU-kommissionens tillväxtskapande dokument *EU 2020* som tar sin kraft i att unionen fram till 2020 ska bli världens mest konkurrenskraftiga ekonomi, baserad på smart, hållbar och inkluderande tillväxt för alla. Innovationsstrategierna för varje land och region var tänkta att definiera den smarta tillväxten och vara vägledande vid programbeslut rörande EU-medel, framförallt kopplat till de regionala strukturfonderna, under perioden 2014–2020.

EU-kommissionen har tagit fram en manual för RIS3 som Regionförbundet följde och tillämpade utifrån ett regionalt perspektiv. Framtagandet av nuvarande forsknings och innovationsstrategi för smart specialisering (RIS3), *Innovativa Jämtland Härjedalen 2025*, utgick från våra förutsättningar med en mycket hög grad av småföretag med stark entreprenörsanda och liten koppling till institutionsdrivna akademiska miljöer. Arbetet hade därför hela tiden ett mycket starkt fokus på ett ”underifrån-upp-perspektiv” och gräsrotsengagemang med hög delaktighet och närvaro i alla länets kommuner, med stark förankring i regionens företag, människor och offentlig sektor. En central fråga i analyserna var regionens tillgång till, eller avsaknad av, starka forskningsmiljöer och möjligheter till smart specialisering. Under perioden april till september 2013 hölls ett stort antal dialogmöten anordnade av Regionförbundet i samarbete med samverkansavdelningen på Mittuniversitetet, Almi Mitt Företagspartner samt Mid Sweden Science Park. Uppskattningsvis 400 individuella möten och inspel gjordes via seminarier och workshops, frukost- och lunchmöten, webbenkät och besök på kommunernas näringslivskontor. I dessa möten diskuterades innovation brett med fokus att landa i en innovationsstrategi med fem prioriterade insatsområden. Dessa stöds av tre vägledande mål och en gemensam vision för regionens innovationsarbete, med fokus på 2025. Innovationsstrategin är frukten av dessa

möten och har en disposition som tydligt ska ge igenkänning och kraft till det handlingskraftiga arbete som behöver göras fram till 2025.

Innovationsstrategiskt handlingsprogram med fokusområden som driver på innovationsstrategin

Traditionellt brukar myndigheter ta fram ett handlingsprogram med förslag på aktiviteter och aktörer som är tänkta att utföra de eller vara ansvariga för en process. I vår nyskapandeprocess ville vi göra annorlunda. Vi ville skapa en regional arena för dialog om vilka frågor som är mest viktiga för oss att samskapa kring utifrån våra gemensamma behov och önskningsområden om samhällsutvecklingen. Frågor om möjlighet till stöd för nyskapare, cirkulär ekonomi som motor för utveckling, kreativa mötesplatser och science park samt kreativa byråkrater var de sju fokusområden som lockade allra mest.

Innovationsprogrammet, *Jämtland Härjedalen Innovationsprogram 2020*, växte fram utifrån dialogen i dessa möten under 2014–2015 med stöd från Tillväxtverkets nationella innovations- och klusterprogram. Processen i sin helhet finns redovisad på Region Jämtland Härjedalens innovationsblogg <http://www.regionjh.se/nyskapande>.

Vissa möten genomfördes ihop med Region Västerbotten inom Innovationsloopen. Kunskap växte om kreativa byråkrater och kreativa mötesplatser på lärresor till Regionerna Västra Götaland, Halland, Södra Småland, Sörmland, Region Midtjylland i Danmark samt Cleveland i USA. Utifrån detta sätt att arbeta öppet, tillitsfullt och inkluderande var det Region Jämtland Härjedalens förhoppning att vi med stöd av innovationsprogrammet skulle skapa en kulturell förändring kring samskapande och dialog som gör att möten och medborgardrivna framstegsteam kontinuerligt möts och tar utvecklingen framåt.

Innovationsprogrammet byggde på de två kärnprocesser som i RIS3-manualen beskrivs som EDP och ”bottom-up”. På svenska blir detta entreprenörsdriven process (EDP) och att arbeta med att stödja nyskapande och innovation utifrån ett ”underifrån-upp-perspektiv” snarare än ett ”uppifrån-ned-perspektiv” som det förhärskande institutionsdrivna innovationssystemet i den anglo saxiska världen är uppbyggda, med ett fokus på att styra det offentliga stödet till de akademiska institutionerna, vilket gör det svårt för småföretagare i landsbygd att få del av stödet utifrån sina behov och förutsättningar.

Den entreprenörsdrivna EDP-processen och den ”underifrån-upp”-drivna processen beskrivs ytterligare i innovationsprogrammet.

Genomförande och kvalitetssäkring av RIS3-processen

Efter slutförande och leverans av det regionala innovationsprogrammet har Region Jämtland Härjedalens tjänstepersoner inom alla områden verkat för att operationalisera handlingsprogrammet. Störst fokus och genomförandeeffekt har det gränsöverskridande innovationsprojektet SMICE fått som startades maj 2017 inom INTERREG Sverige-Norge-programmet tillsammans med Trøndelags Fylkeskommune som projektägare på norsk sida. Projektet har som mål att skapa en ny gränsöverskridande ”Samskapande Mittnordisk Innovationsplattform för Cirkulär Ekonomi” med ett brett partnerskap inom akademien,

näringslivet och civilsamhället (läs mera på www.smice.nu). Projektet adresserar många aktiviteter inom fyra av de sju fokusområdena med cirkulär ekonomi som utvecklingsmotor som bärande tema. Projektet har varit mycket framgångsrikt och avslutas i maj 2020 men en förhoppningsvis tydlig fortsättning i att utveckla gemensam innovationsinfrastruktur för genomförandet av båda regioners RIS3-strategier och föreslagna aktiviteter.

För att säkerställa kvalitet och att vi arbetar efter EU:s vedertagna principer för RIS3 har vi sedan 2014 varit medlemmar i den EU-gemensamma plattform för RIS3 som finns inom Kommissionens verksamhet vid Joint Research Center (JRC) i Sevilla, Spanien. Region Jämtland Härjedalens innovationsstrateg har vid upprepade tillfällen varit nedbjuden, på Kommissionens bekostnad, för att redovisa och få feedback på det RIS3-arbete som Region Jämtland Härjedalen har gjort mellan åren 2014–2018. Region Jämtland Härjedalen har framförallt uppmärksammats på de handlingskraftiga och operativa insatser som vi gjort inom området EDP och ”underifrån-upp-perspektivet” utifrån vår glesa kontext i ett lands- och glesbygdsperspektiv. Ett betydande underlag från dessa resor finns samlat och erfarenheterna ingår som en naturlig del i den revidering av RIS3 som nu pågår.

På Region Jämtland Härjedalens innovationsblogg finns mycket av de tidigare processerna, och utförliga underlag med analyser, publicerade och beskrivna för den som vill läsa mer. Där finns även de uppföljningar publicerade om innovationsprogrammets genomförande. Utifrån den revidering av länets RIS3 som nu är beslutad och pågår kan vi konstatera att den ligger helt rätt i tid med den tidigare förslagna revideringstiden på handlingsprogrammet vart annat år och med en revidering av RIS3 vart femte år. En stor del av de aktiviteter som innovationsprogrammet föreslog 2016 är nu genomförda. Samtidigt är de övergripande målen för RIS3 i högsta grad fortfarande aktuella (med tillhörande övergripande aktiviteter) vilket kommer överföras och uppdateras i den reviderade versionen av RIS3.